

Hof Arnhem-Leeuwarden 19 januari 2021

Verplichte deelneming in Pensioenfonds Vervoer voor Duitse chauffeurs in dienst van Nederlandse onderneming met rechtskeuze voor Nederlands recht.

Bij werknemers die internationaal werken is met enige regelmaat de vraag of zij onder de werkingsfeer van een verplichtgesteld bedrijfstakpensioenfonds vallen.

Relevant bij dergelijke grensoverschrijdende arbeidsrelaties is de zgn. Rome I-verordening. Dit is een Europese verordening die het toepasselijk recht bepaalt bij internationale overeenkomsten binnen de EU. Uitgangspunt daarbij is dat partijen bij een internationale overeenkomst (waaronder arbeids-overeenkomsten en pensioenovereenkomsten) een rechtskeuze kunnen maken (art. 3). Partijen kunnen dus zelf het toepasselijk recht overeenkomen dat van toepassing is op de arbeidsrelatie. Wanneer er geen sprake is van een (geldige) rechtskeuze, is het recht van het land waar gewoonlijk de arbeid verricht wordt, van toepassing is (art. 8 lid 2). Indien het toepasselijke recht ook in dat geval niet kan worden vastgesteld, wordt de overeenkomst beheerst door het recht van het land waar zich de vestiging bevindt die de werknemer in dienst heeft genomen (art. 8 lid 3).

Een rechtskeuze mag er volgens art. 8 lid 1, tweede zin Rome I niet toe leiden dat de werknemer de bescherming verliest welke hij geniet op grond van bepalingen waarvan niet bij overeenkomst kan worden afgeweken wanneer het recht van het gewoonlijk werkland van toepassing zou zijn geweest of het recht van het land waarmee een nauwere band bestaat.

In de zaak voor hof Arnhem-Leeuwarden gaat het om een in Nederland gevestigde onderneming in het beroepsvervoer over de weg. De onderneming heeft circa 90 werknemers in dienst, van wie tien werknemers de Duitse nationaliteit hebben en in Duitsland wonen. Deze Duitse werknemers vallen onder de Duitse Rentenversicherung, een basispensioenvoorziening die verplicht is gesteld voor werknemers. In de arbeidsovereenkomsten van deze Duitse chauffeurs is voor Nederlands recht gekozen. Van deze tien werknemers verrichten vijf werknemers een relevant deel van hun werkzaamheden in Nederland (tussen de 10 en 50%).

Partijen verschillen van mening over de vraag of deze Duitse chauffeurs verplicht zijn tot deelneming in het Pensioenfonds Vervoer. De Duitse chauffeurs zijn gezien de aard van hun werkzaamheden niet op een vaste plaats werkzaam, zodat de plaats waar zij gewoonlijk hun werk verrichten niet is vast te stellen. De omstandigheden duiden erop dat de chauffeurs in Duitsland hun economische en sociale functies uitoefenen. Dat zij rijden in vrachtwagens van werkgever, die een Nederlands kenteken hebben en door werkgever in Nederland worden onderhouden, weegt tegenover de overige gezichtspunten onvoldoende zwaar om tot een andere conclusie te komen.

De Wet Bpf 2000 bevat zelf geen reikwijdtebepaling. Dat betekent dat moet worden onderzocht of uit de toelichting op de wet of uit de strekking van de wettelijke regeling kan worden afgeleid wat de reikwijdte van de Wet Bpf 2000 is. Voor het hof is doorslaggevend dat enerzijds in de tekst van de Wet Bpf 2000 en het Verplichtstellingsbesluit geen beperking valt te lezen tot werknemers van wie het gewoonlijke werkland Nederland is en dat anderzijds de doelstelling van de Wet Bpf 2000 en het

Verplichtstellingsbesluit om werknemers te beschermen tegen het niet of onvoldoende opbouwen van een pensioen, ook ten voordele strekt van in het buitenland werkzame chauffeurs die een Nederlandse werkgever hebben. Dit betekent dat de reikwijdte van de Wet Bpf 2000 en het Verplichtstellingsbesluit zich ook uitstrekt tot werknemers van een in Nederland gevestigd bedrijf in het beroepsvervoer over de weg van wie het gewoonlijke werkland een ander land is.

Het hof beslist dat, gegeven de rechtskeuze, de Duitse chauffeurs van werkgever verplicht zijn tot deelneming omdat zij geen bescherming verliezen op grond van dwingend objectief toepasselijk recht. Art. 8 lid 1, tweede zin Rome I kan niet zo worden uitgelegd dat het werknemers beschermt tegen een bovenmatig pensioen als gevolg van dubbele pensioenaanspraken (hier de Rentenversicherung en de pensioenopbouw bij Pensioenfonds Vervoer).

Het hof overweegt verder dat, als een rechtskeuze zou ontbreken, de chauffeurs van werkgever die een relevant deel van hun werkzaamheden in Nederland verrichten, ook verplicht zouden zijn tot deelneming in het Pensioenfonds Vervoer, omdat de Wet Bpf 2000 ook op hen dwingendrechtelijk van toepassing is.

NB

In 2020 oordeelde hof Arnhem Leeuwarden dat een rechtskeuze voor, in dat geval, Cypriotisch recht mag, niet tot gevolg hebben dat werknemers die gewoonlijk in Nederland werken en wonen de bescherming verliezen die ze onder Nederlands recht wel zouden hebben gehad.

(Hof Arnhem-Leeuwarden 19 januari 2021, ECLI:NL:GHARL:2021:472)

Mr. M.W. Minnaard